

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ФАХ” (домра)**

«Народні інструменти»

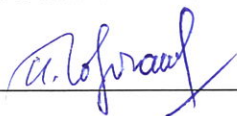
Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о
2 0 2 5

Розробник: викладач ЦК «Народні інструменти» Лисогор І.П.

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Фах (домра)» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025-2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Фах (домра)» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Фах (домра)» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Народні інструменти» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «26» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії
«Народні інструменти»

Володимир КРАСНОШЛИК

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 20	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 600	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1-4
Тижневих годин: аудиторних – 2; самостійних – 2	Освітньо-професійна програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – I - VIII
Вид контролю – поточний, семестровий контроль 1 – 7 семестри; підсумковий контроль (екзамен – 8 семестр)	Рівень освіти – фахова передвища освіта	Індивідуальні заняття – 294 годин
	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота 306 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета дисципліни «Фах» – «Фах» є підготовка на глибоких традиціях світової та національної культури висококваліфікованих фахівців, підготовлених до самостійної діяльності у культурно-мистецькій та педагогічній сфері.

2.2. Завдання: виховання у здобувачів виконавсько-професійних навичок, розвиток виконавсько-технічних умінь та художньо-образного музичного мислення.

2.3. Компетентності:

Інтегральні компетенції (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетенції (ЗК)

- ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетенції (СК)

- СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.
СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.
СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.
СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.
СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.
СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.
СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.
СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.
СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.
СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання:

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

- РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.
РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.
РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.
РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.
РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).
РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.
РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо

своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

Робота в класі чотириструнної домри будується на основі індивідуального плану складеного викладачем з урахуванням професійних даних, стану підготовленості студента, його інтересами згідно з програмними вимогами.

Репертуар повинен включати твори різні за стилем та жанром, оригінальні твори для домри, зразки української та зарубіжної класики, обробки народних пісень, твори старовинної та сучасної музики.

В роботі над музичним твором слід привчити студента точно читати авторський текст, розкривати ідейно-художній зміст твору, знати термінологію, відчувати форму, динамічний розвиток.

Орієнтовні програми

I семестр

1. І. С. Бах Концерт а – moll I ч.
2. Б. Міхеєв «Весела полька»
3. І. Рафф Каватина
4. Ж. Обер Жига

1. А. Вівальді. Концерт а – moll I ч.
2. А. Кос-Анатольський. Романс з балету «Хустка Довбуша»
3. Ф. Крейслер. Прекрасний розмарин
4. С. Грицаєнко. Естрадна замальовка

II семестр

1. К. Мясков. Концертні варіації
2. М. Понсе. Мексиканська серенада «Естреліта»
3. Л. Дакен. Зозуля
4. Б. Міхеєв. Хоровод

1. С. Грицаєнко. Концерт для домри з оркестром d -moll

2. М. Скорульський. Ларго
3. Е. Меццакапо. Тарантела
4. Б. Міхеєв. Пустотливе награвання

III семестр

1. Л. Бетховен. Соната №5 I ч.
2. В. Косенко. «Мрії»
3. Й. Брамс. Скерцо
4. Б. Міхеєв. Жартівлива Серенада

1. В. Моцарт. Концерт №3 I ч.
2. М. Жербін. Прелюд
3. В. Власов. Парафраз на українські теми
4. С. Грицаєнко. Черкаський вальс

IV семестр

1. Ш. Беріо. Варіації d-moll
2. Р. Калаче. Романс
3. П. Мора. Болеро
4. Б. Міхеєв. Прелюдія

1. К. Муньєр. Концерт G-dur для мандоліни II – III чч.
2. Б. Дваріонас. Елегія
3. М. де Фалья. Іспанський танець
4. Б. Міхеєв. Експромт

V семестр

1. Ф. Шуберт. Соната для арпеджіоне
2. К. Дебюссі. «В човні»
3. Ф. Крейслер. Вальс «Радість кохання»
4. Б. Міхеєв. Протяжна та весела

1. А. Білошицький. Концертний триптих «В іспанському стилі»
2. П. Сарасате. Цаппатеадо
3. Т. Дубовська. Бриз
4. С. Грицаєнко. Танго

VI семестр

1. Б. Годар. Романтичний концерт

2. А. Дворжак. Слов'янський танець №2
3. К. Муньєр. Іспанське капріччіо
4. Б. Міхеєв. Імпровізація

1. А. Губер. Концертіно
2. М. Скорик. Елегія
3. В. Іванов, В. Маруніч. обр. укр. нар пісні «Ой, на горі два дубки»
4. Л. Матвійчук. Зозуля

VII - VIII семестр

1. Б. Міхеєв. Концерт- билина
2. Г. Венявський. Легенда
3. В. Івко. Варіації на лемківську народну тему
4. О. Олійник. Мерехтливий звук

1. Ш. Беріо. Балетні сцени
2. М. Скорик. «Діброва зелена»
3. П. Сарасате. інтродукція і тарантела
4. Б. Міхеєв. Тараторка

Вимоги з виконавсько-технічної підготовки

Виконання на домрі має досить складну технологію звуковидобування, тому під час уроку слід працювати над якістю звуку, його виразністю, над пластикою, ігрових рухів, координацією рук, рухливістю пальців. Слід привчати студента здійснювати під час гри контроль за постановкою та звільненістю м'язів, оволодіти прийомами гри та штрихами.

У комплекс технічного заліку входять такі види роботи:

- Робота над гами та вправами;
- Робота над етюдами;

Гами та вправи – це основа технічної майстерності виконавця. Вільне володіння цим комплексом помітно полегшує процес читання нот з листа, розбору нотного тексту, а творчий підхід до створення різноманітних вправ, закладений викладачем у процесі навчання, допоможе при опрацюванні нових виникаючих технічних труднощів. Систематична робота над інструктивним матеріалом розвиває правильну координацію рухів, рівність звучання у різній теситурі, ритмічність.

За основу роботи над цим видом технічного розвитку рекомендую "Систему гам та арпеджіо" заслуженого діяча мистецтв, професора Б.О. Міхеєва, яка містить в собі завдання різних напрямків:

- 1) вивчення аплікатурних принципів виконання гам та арпеджіо та їх закріплення;
- 2) розвиток та вдосконалення техніки звуковидобування;

I семестр

Гама «Соль» - перший розділ.

II семестр

Гама «Соль» - другий розділ, окрім хроматичних терцій і секст, повторення першого розділу, хроматична гама.

III семестр

Гама «Ля» - перший розділ, хроматична гама.

IV семестр

Гама «Ля» - другий розділ, окрім хроматичних терцій і секст, повторення першого розділу.

V семестр

Гама «Сі бемоль» - перший та другий розділ

VI семестр

Гама «До» - перший та другий розділ

Вивчення етюдів – підбираючи етюди, педагог має враховувати завдання всебічного розвитку виконавських навичок студента. З одного боку, послідовне та систематичне накопичення студентом певних технічних навичок, з іншого – пов'язати вибір етюду із наміченими за планом творами художнього репертуару. Крім різноманітних стилів та характеру етюдів, необхідно мати на увазі різноманітність етюдів за видами техніки: гамоподібні рухи, різні фігурації, подвійні ноти, акорди (по 2 етюди кожного семестру).

4. Структура навчальної дисципліни

I – III курси

I, II, III, IV, V, VI семестри
Протягом семестру
1. Твір великої форми (сюїта, соната, концерт, варіації); 2. 4-5 творів різного жанрово-стилістичного напрямку (твори сучасних авторів, твори українських композиторів, переклади тощо), обов'язково включати в програму твори віртуозного та кантиленного характеру. 3. Інструктивний матеріал (два етюди на різні види техніки та комплекс вправ та гама).
IV курс
VII - VIII семестр (атестація у формі екзамену) 1. Твір великої форми (сюїта, соната, концерт); 2. 4 п'єси різного жанрово-стилістичного напрямку (твори сучасних авторів, твори українських композиторів, переклади тощо), віртуозного і кантиленного характеру.

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

7. Теми індивідуальних занять

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Робота над інструктивним матеріалом (гами, вправи, етюди).	100
Тема 2. Розбір музичного тексту творів (аплікатура, артикуляція, прийоми гри, штрихова палітра).	54
Тема 3. Знайомство з різноманітним репертуаром для домри у тому числі сучасних вітчизняних та зарубіжних композиторів; прослуховування творів у різних інтерпретаціях.	100

Тема 4. Публічна апробація результатів творчої діяльності.	30
Тема 5. Написання анотацій до творів, що вивчаються.	10
Усього годин	294

8. Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
Тема 1. Знайомство з різноманітними інтерпретаційними версіями творів різноманітних музичних напрямів, стилів та епох, вітчизняних та зарубіжних композиторів; прослуховування творів у різних трактовках та у виконанні різних музикантів.	100
Тема 2. Удосконалення індивідуальних здібностей у процесі опанування інструктивно-технічного матеріалу (гами, етюди, традиційні та індивідуально-особистісні вправи).	126
Тема 3. Сформувати власну систему самостійних занять та організації творчого процесу.	30
Тема 4. Опрацювати науково-методичну літературу та сучасні методики.	30
Тема 5. Читання нот з листа.	30
Тема 6. Написання анотацій до творів з програми семестрового іспиту	10
Усього годин	306

9. Індивідуальні завдання

1. Скласти власні інструментальні вправи інструктивно-технічного характеру, на основі аналізу технічно складних елементів програми;
2. Добирати та виконувати етюди за різними видами інструментально-технологічних складнощів;
3. Опрацьовувати гами та вправи: хроматична гама, подвійні ноти (терції, сексти, октави), арпеджіо;
4. Сформувати власну систему самостійних занять та організації творчого процесу;
5. Ознайомитись з сучасним концертним репертуаром для домри;
6. Опрацювати науково-методичну літературу, сучасні методики оволодіння мистецтвом гри на інструменті.

10. Методи та технології навчання

Під час проведення занять використовуються такі методи та технології:

1. У процесі роботи над художньо-навчальним матеріалом:
 - словесні (бесіда, пояснення);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (індивідуальна гра на інструменті).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного та практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу:
 - індуктивно-дедукційні,
 - репродуктивні,
 - проблемні,
 - риторично-інтерпретаційні,
 - постановочно-аналітичні.

11. Методи та критерії оцінювання

Під час оцінювання обов'язково враховується індивідуальна освітня траєкторія кожного здобувача, відповідно до його здібностей. При оцінюванні сольних виступів також враховується змістовність та переконливість анотацій, основні тези яких в усній формі оголошуються здобувачем перед початком виконання кожного твору, або всієї програми виступу.

Оцінка «А» («відмінно»):

у випадках, коли здобувач свідомо, чуттєво заглиблено та технічно упевнено виконав увесь художній матеріал, демонструє творче інтерпретаторське мислення, має високий рівень культури звукоутворення, а також розкрив виконавські уміння при засвоєнні інструктивно-технічного матеріалу.

Оцінка «В» («дуже добре»):

у випадках, коли здобувач добре знає художньо-навчальний матеріал, але виконує його без відповідної даній музиці експресії та емоційного насичення процесу виконавства, вільно використовує тембровий діапазон інструменту та засоби виконавської виразності, добре оволодів інструктивно-технічним матеріалом.

Оцінка «С» («добре»):

у випадках, коли здобувач не допускає суттєвих помилок при виконанні програми, добре виконує художньо-навчальний матеріал, але ж не розкриває в повній мірі художньо-образний зміст відповідний даній музики, володіє прийомами звукоутворення, сценічною культурою та застосовує виконавський самоконтроль, добре засвоїв інструктивно-технічний матеріал.

Оцінка «D» («задовільно»):

у випадках, коли здобувач частково, фрагментарно засвоїв основний художній матеріал, формально відтворює художньо-образний зміст творів, припускається помилок у тексті виконуваних музичних композицій; непереконливо інтонує.

Оцінка «E» («достатньо»):

у випадках, коли здобувач втрачає у процесі гри повні фрази виконуваної музичної композиції, демонструє низький рівень володіння прийомами звукоутворення; представлення інструктивно-технічного матеріалу має систематичний характер помилок у різних видах виконавської техніки.

Оцінка «FX» («незадовільно з можливістю повторного складання»):

у випадках, коли здобувач ледь виконує художній твір, втрачає у процесі гри цілі речення музичної композиції, має незадовільний стан слухового контролю та неякісне звукоутворення; інструктивно-технічний матеріал виконується у надзвичайно повільному темпі.

Оцінка «F» («незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»):

у випадках, коли здобувач зовсім не володіє музичним матеріалом твору, має технічну недосконалість та не в змозі виконати інструктивно-технічний матеріал, а також здійснити жодного представлення процесу художньо-творчого виконання програми.

12. Методичне забезпечення

12.1. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни.

12.2. Друковані та електронні матеріали.

12.3. Онлайн архіви дисертаційних досліджень.

12.4. Методичні розробки.

13. Рекомендована література

Основна

1. Білоусова С. В. Донецька школа домрового виконавства: етапи розвитку, методологічні засади, регіональна складова репертуару: дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03. Київ, 2021. 283 с.
2. Матвійчук Л. Д. Оригінальні твори для домри з фортепіано. Київ, [б. в.] 2018. 63 с.
3. Міхєєв Б. О. Деякі особливості виконання скрипкових творів на чотириструнній домрі. Харків : ОНМЦПК, 2018. 12 с.
4. Міхєєв Б. О. Твори для чотириструнної домри (без супроводу). Харків, 2020. 12 с. URL: <http://arts-library.com.ua/xmlui/handle/123456789/537> (дата звернення: 19.10.2021).
5. Бойко А. Дует скрипка – гітара. Твори композиторів світу. Вип. 2. Київ: Музична Україна, 2019. 76 с.

Додаткова

1. Бойко А. Твори для скрипки і фортепіано. З репертуару дуету «Свіжий вітер». Київ, [б. в.], 2014. 55 с.
2. Бойко А. Твори для скрипки у супроводі фортепіано. Вип. 1. Київ, 2012. 48 с.
3. Бойко А. Ансамблі для домри (скрипки) та шестиструнної гітари. Київ : Музична Україна, 2009. 108 с.
4. Власов В. Твори для домри та фортепіано. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2011. 46 с.
5. Івко В. М. Техніка інструментального інтонування. Актуальні напрями розвитку академічного народно-інструментального мистецтва: матеріали II Всеукр. наук.-практич. конф. (Київ, 20 –27 березня). Київ, [б. в.], 1998. 46 с.
6. Кольц І. П. Дисертація Миколаївська домрова школа в контексті професійного народно-інструментального мистецтва Півдня України XX – XXI століття. // Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Міністерство культури та інформаційної політики України. Київ, 2021.
7. Максименко І. Ритмічна дисципліна домриста. Київ : ДМЦНЗКіМУ, 2004. 35 с.
8. Матвійчук Л. Д. Методичні основи ансамблевого виконавства. Київ, [б. в.], 2008. 96 с.
9. Матвійчук Л. Д. Методичні основи формування виконавської майстерності домриста. Київ : Головне управління культури КМДА, 2000. 65 с.
10. Матвійчук Л. Д. Унісон домристів «Фрески Софії. Київ, [б. в.], 2013. 61 с.

11. Матвійчук Л. Д. Шлях до майстерності кобзиста. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, [б. в.], 2005. 153 с.
12. Міхєєв Б. О. Система гам та арпеджіо для чотириструнної домри (кобзи). Вид. / уклад. Костенко Н. Є. Харків : ОНМЦПК, 2015. 38 с.
13. Міхєєв Б. О. Весела полька для домри з фортепіано / перекладення Неверова С. В. Харків, 2020. 7 с. URL: <http://artslibrary.com.ua/xmlui/handle/123456789/536> (дата звернення: 19.10.2021).
14. Ревуцький Л. М. Сонечко. 20 українських народних пісень. Транскрипція для чотириструнної домри в супроводі фортепіано Лисенка М. Т. / упоряд. Б. О. Міхєєв, О. М. Гончарова. Вид. 1. Харків : ОНМЦПК, 2017. 47 с.
15. Ревуцький Л. М. Сонечко. 20 українських народних пісень. Транскрипція для чотириструнної домри в супроводі фортепіано Лисенка М. Т.: педагогічний репертуар мистецької школи / упоряд. Б. О. Міхєєв, О. М. Гончарова. Вид. 2-ге. Київ : АГАТ ПРИНТ, 2018. 42 с.
16. Саратський О. Граємо джаз. Київ: Музична Україна, 2014. 48 с.
17. Скорик М. Твори для скрипки з фортепіано. Київ: Музична Україна, 2012. 105 с.
18. Струтинський С. Є. Вправи і п'єси для чотириструнної домри. Львів : «ТеРус», 2004. 38 с.
19. Цвіте терен. Обробки українських народних пісень для тріо і квартетів домристів / аранжування Струтинського С. Є. Львів: ТеРус, 2018. 35 с.
20. Шукайло Л. Дитячий альбом для скрипки та фортепіано / ред. Партії скрипки І. Гребневої. Київ: Мелосвіт, 2013. 36 с.
21. Шукайло Л. 10 п'єс для скрипки. Київ: Мелосвіт, 2008. 40 с.
22. Яценко Ю. Струни мої золотії. Нариси з історії кобзи. Київ: Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2001. 43 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Дніпровська центральна міська бібліотека – <https://library.dp.ua>
2. Дніпровська академія музики – www.dk.dp.ua
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
4. Україніка наукова: національна реферативна база. URL: <https://ube.nlu.org.ua/>